

С. В. Білоус, к.е.н.,
Ю. О. Масюк, к.е.н.,
О. П. Біланюк,

Львівський національний університет імені Івана Франка,
м. Львів

СУЧАСНИЙ СТАН ТА СТРАТЕГІЧНІ ОРІЄНТИРИ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ ЗАХІДНОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ

Анотація

У статті досліджено та проаналізовано динаміку розвитку туристичного бізнесу Львівської, Чернівецької, Івано-Франківської, Тернопільської та Закарпатської областей. Автори підсумували, що найвищі показники мають Львівська та Чернівецька області, і для подальшого стимулювання розвитку туризму необхідна чітка, ефективна стратегія розвитку. У статті окреслено сутність законодавчої бази, яка регулює питання стратегічного розвитку туристичного бізнесу в Україні загалом, а також окремо в Західному регіоні. Особливої актуальності набувають запропоновані авторами шляхи покращення стратегічного розвитку туризму, а саме: вдосконалення існуючої законодавчої бази, забезпечення розвитку і впровадження фінансово-економічних механізмів сталого розвитку туризму як пріоритетного напрямку; створення скоординованої висококваліфікованої та грамотної системи дій з виведення туристичного продукту України на світовий ринок, яка давала б відчутні результати.

Ключові слова: туристичні потоки, туристичні ресурси, туристичний бізнес, стратегія розвитку, туристична стратегія.

С. В. Білоус, к.э.н.,
Ю. А. Масюк, к.э.н.,
А. П. Биланюк,

Львовский национальный университет имени Ивана Франко,
г. Львов

СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ И СТРАТЕГИЧЕСКИЕ ОРІЕНТИРЫ ТУРИСТИЧЕСКОГО БИЗНЕСА ЗАПАДНОГО РЕГИОНА УКРАИНЫ

Аннотация

В статье исследована и проанализирована динамика развития туристического бизнеса Львовской, Черновицкой, Ивано-Франковской, Тернопольской и Закарпатской областей. Авторы заключили, что самые высокие показатели имеют Львовская и Черновицкая области, и для дальнейшего стимулирования развития туризма необходима четкая, эффективная стратегия развития. В статье обозначены сущность законодательной базы, регулирующей вопросы стратегического развития туристического бизнеса в Украине в целом, а также отдельно в Западном регионе. Особо актуальными становятся предложенные авторами пути улучшения стратегического развития туризма, а именно: совершенствование существующей законодательной базы, обеспечение развития и внедрения финансово-экономических механизмов устойчивого развития туризма как приоритетного направления; создание скоординированной высококвалифицированной и грамотной системы действий по выводу туристического продукта Украины на мировой рынок, которая давала бы ощутимые результаты.

Ключевые слова: туристические потоки, туристические ресурсы, туристический бизнес, стратегия развития, туристическая стратегия.

Постановка проблеми. Зміна політичних та економічних умов дали можливість Україні акцентувати увагу на більш ефективному використанні свого потенціалу, проводити структурні реформи у напрямку переважання туризму над іншими стратегічними секторами економіки. Свідченням цього є те, що одним з пріоритетів стратегії соціально-економічного зростання держави став розвиток туризму. Незважаючи на це, трансформаційні процеси в сфері туризму України і, зокрема, Західного регіону сьогодні здійснюються без достатніх науково-теоретичних обґрунтувань, що повинні базуватися на результатах науково-практичних досліджень та світових досягненнях.

Стратегія – важливий крок у реалізації нових підходів до розвитку регіону, які базуються насамперед на використанні його конкурентних переваг в умовах зміни взаємовідносин у

системі організації публічної влади, зростання повноважень, можливостей та відповідальності місцевого самоврядування на усіх рівнях. Таким чином, виникає потреба у всебічному ґрунтовному дослідженні різноманітних аспектів стратегічного розвитку галузі у всіх її регіонах, у тому числі і Західному.

Аналіз останніх досліджень. Для підготовки цієї статті було вивчено праці науковців, в яких аналізуються окремі теоретичні аспекти туризму, а також аналізуються питання правового забезпечення, стратегічного розвитку туристичної індустрії. Проблеми понятійного апарату туризму досліджували у своїх працях: І. І. Винниченко, М. П. Мальська, В. О. Квартальнов, Т. Г. Сокол, В. В. Худо, В. Ф. Кифяк, І. Д. Козьменко, Р. В. Кравчук, Д. Мескона, Т. М. Ореховська, Т. І. Ткаченко, Ф. Хедоурі та ін.

Питання правового забезпечення туристичного бізнесу висвітлені в працях: І. Ансоффа, І. О. Бланка, Н. М. Ушакової, Ю. В. Николенка, М. М. Діденка, А. В. Шегди, З. Є. Шершньової та інших.

Формування стратегії розвитку туристичного бізнесу розглядають М. І. Кабушкін, В. О. Квартальнов, І. Д. Козьменко, І. Р. Лошенко, І. М. Школа. Проте в них недостатньо висвітлені принципово важливі питання обґрунтування стратегії саме Західного регіону України, не визначені пріоритетні напрями та завдання розвитку туристичної галузі в регіоні, що обумовлює актуальність теми дослідження.

Цілі. Основною метою статті є науково-теоретичне обґрунтування й розробка рекомендацій з удосконалення стратегічного розвитку туристичного бізнесу Західного регіону України як складової державного регулювання розвитку туристичного бізнесу України.

Виклад основного матеріалу. Західний регіон України – це величезна за туристичним потенціалом територія. До туристичних можливостей регіону входять не лише рекреаційні ресурси, а і велика кількість підприємств з туристичного обслуговування: готелі, заклади громадського харчування, туристичні оператори, туристичні агенції, заклади розваг тощо. Цим обумовлений величезний вклад, який робить цей регіон як у туристичну галузь країни, так і в державну економіку загалом.

До складу Західного регіону за різними джерелами відносять різну кількість областей, але загальноприйнято включати сюди Львівську, Івано-Франківську, Закарпатську, Тернопільську та Чернівецьку області. Його площа становить 70,5 тис. км², або 11,6% від загальної території України. У регіоні проживає близько 7,2 млн осіб, або майже 16,7% чисельності населення країни. Регіон вирізняється найбільшою кількістю міст (99) і посідає друге місце за кількістю поселень міського типу (102) після Донецького регіону [1].

Найважливішими містами Західного регіону є обласні центри, а саме:

- Львів: адміністративний центр Львівської області, традиційно вважається економічним, культурним та політичним центром Західної України, одне з головних міст України, важливий науково-освітній, промисловий, туристичний та діловий центр Західного регіону;
- Івано-Франківськ: адміністративний центр Івано-Франківської області, основний культурний і промисловий центр Прикарпаття;
- Ужгород: адміністративний центр Закарпатської області, головний промисловий, науковий, туристичний та культурний центр Закарпаття;
- Тернопіль: адміністративний центр Тернопільської області, туристичний, науково-освітній та культурний центр Поділля;
- Чернівці: адміністративний центр Чернівецької області, головний промисловий, торговельний та науково-освітній центр Буковини, важливий науково-освітній, туристичний та культурний центр Західної України.

Саме ці міста є головними постачальниками як виїзних, так і внутрішніх туристів, а також важливими туристичними центрами, куди приїжджають іноземні туристи. Зокрема, ці області формують наступні туристичні потоки за останні п'ять років (табл. 1):

Туристичні потоки за областями за 2012-2016 роки*

Область	Кількість туристів, обслужених суб'єктами туристичної діяльності України за роками				
	2012	2013	2014	2015	2016
Львівська	124013	188520	92128	112472	181827
Івано-Франківська	110162	77666	63848	65885	79973
Тернопільська	14164	13490	9066	6668	7536
Закарпатська	20180	19892	11625	10656	11601
Чернівецька	18949	18578	16560	15662	19415

*Джерело: складено авторами на основі [2-7].

Як бачимо, найбільші туристичні потоки як екскурсантів, так і виїзних туристів та туристів-громадян України, які виїжджають за кордон, формують Львівська (велика кількість історико-культурних центрів) та Івано-Франківська (що пояснюється розташуванням популярного гірськолижного курорту «Буковель») області; найменші туристичні потоки формує Тернопільська область. Загальна тенденція до зменшення та поступового збільшення кількості туристів пояснюється початковою складною економічною та політичною ситуацією в країні та її поступовим згладжуванням.

Дані таблиці 1 можна звести до наступної діаграми (рис. 1):

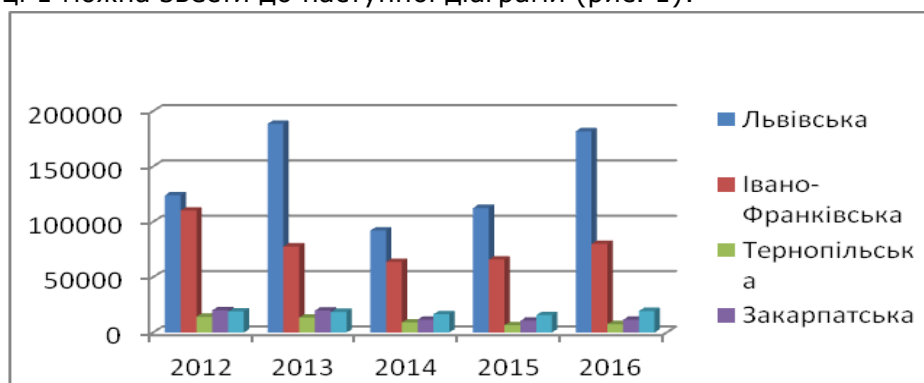

Рис. 1. Туристичні потоки за областями за 2012-2016 роки

Кількість зареєстрованих туристичних агенцій за областями подається в наступній таблиці (табл. 2):

Кількість зареєстрованих туристичних агенцій в Західному регіоні України за 2012-2016 роки*

Область	Кількість зареєстрованих туристичних агенцій за роками				
	2012	2013	2014	2015	2016
Львівська	68	68	79	72	71
Івано-Франківська	28	23	23	25	21
Тернопільська	15	13	9	10	10
Закарпатська	33	20	22	18	18
Чернівецька	47	41	20	29	24

*Джерело: складено авторами на основі [2-7].

На 2016 рік частка зареєстрованих туристичних агенцій Західного регіону становила 11,7% від загальної кількості зареєстрованих туристичних агенцій по Україні, що є високим показником серед інших регіонів України. Найбільшою кількістю туристичних агентств володіє Львівська область, що пояснюється величезним туристично-рекреаційним потенціалом регіону.

Показники роботи туристичних агенцій Західного регіону України ми згрупували у формі таблиці (табл. 3).

Показники роботи туристичних агенцій Західного регіону України за 2012-2016 роки, тис. грн*

Область	Роки	Показники діяльності			
		Дохід від надання туристичних послуг	У тому числі від екскурсійної діяльності	Сума комісійних, агентських та інших винагород	Операційні витрати
Львівська	2012	18260,6	217,6	8268,3	13300,3
	2013	11742,5	182,6	7975,2	6977,3
	2014	7764,3	348,8	7246,9	8239,3
	2015	21614,5	241,4	11508,4	20020,2
	2016	13388,2	296,4	11982,4	11225,1
Івано-Франківська	2012	1447,7	428,6	1010,1	1541,5
	2013	1376,8	161,1	1212,8	1508,4
	2014	997,5	43,2	954,3	1103,2
	2015	1976,5	156,2	1820,1	2008,5
	2016	3233,0	108,8	2390,4	3017,5
Терно-пільська	2012	1879,8	5,1	785,5	1200,8
	2013	803,0	-	485,8	656,6
	2014	818,9	-	690,0	612,9
	2015	1767,4	-	648,9	1452,9
	2016	1486,6	-	1486,6	807,1
Закарпатська	2012	940,0	17,7	928,8	1520,6
	2013	930,5	1,6	930,5	1340,3
	2014	933,0	5,6	927,4	973,1
	2015	1348,0	13,6	1334,4	1116,3
	2016	1252,7	165,8	736,8	1169,6
Чернівецька	2012	1929,0	59,1	1175,1	2053,3
	2013	1574,6	54,5	798,2	1416,4
	2014	3717,5	-	997,5	3065,6
	2015	9573,3	20,4	1459,8	9792,1
	2016	19917,7	-	1658,5	11733,2

*Джерело: складено авторами на основі [2-7].

Зведені дані таблиці 3 ілюструються наступними діаграмами (рис. 2-7):

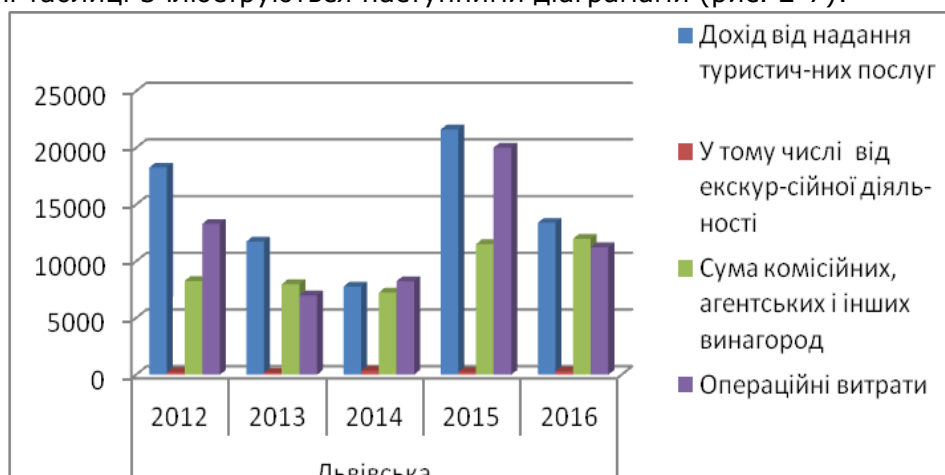

Рис. 2. Показники діяльності турагентств Львівської області за 2012-2016 роки

Як бачимо з рисунку 2, переважно всі показники діяльності туристичних агенцій Львівської області за останні п'ять років характеризувалися збільшенням у 2012 р., зменшенням у 2013-2014 рр., а також підвищенням у 2015 р. і повторним зменшенням у 2016 р.

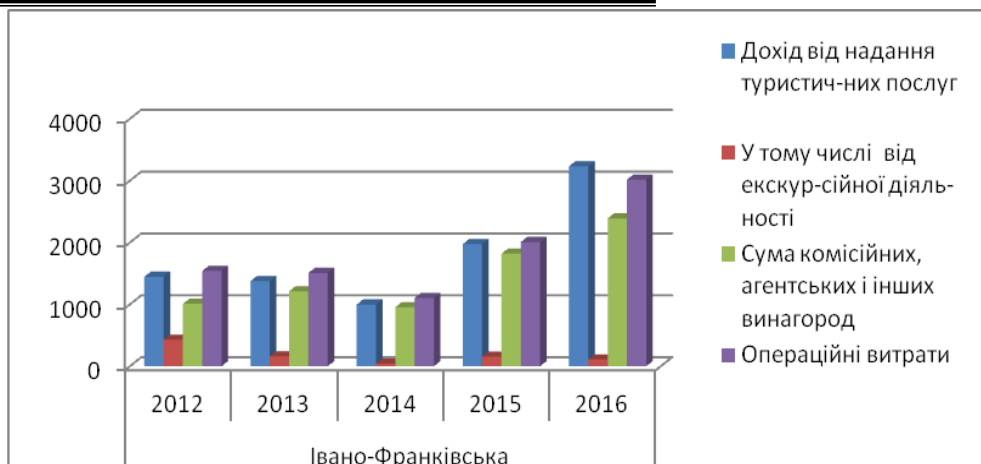

Рис. 3. Показники діяльності турагентств Івано-Франківської області за 2012-2016 роки

Таким чином, показники діяльності туристичних агенцій Івано-Франківської області характеризувалися незначним спадом у 2013-2014 рр. та значним підвищенням у 2015-2016 рр.

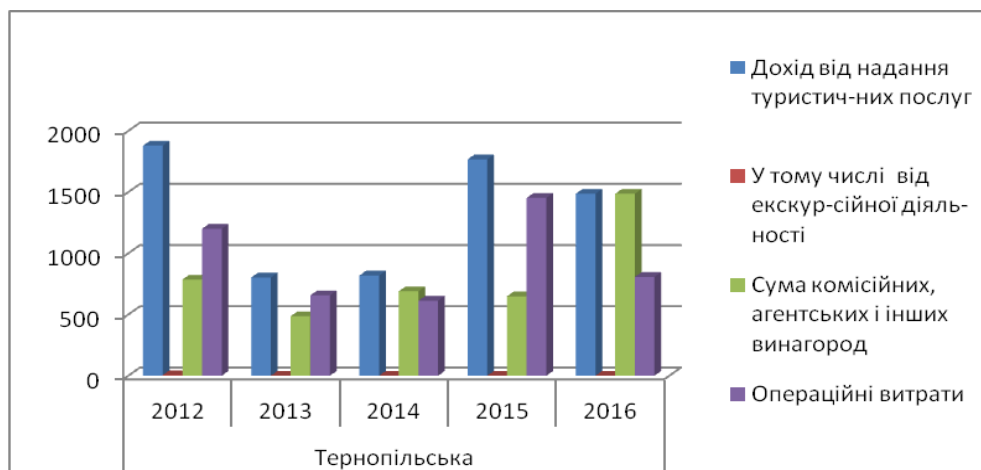

Рис. 4. Показники діяльності турагентств Тернопільської області за 2012-2016 роки

Рис. 4 показує, що показники діяльності туристичних агенцій Тернопільської області характеризувалися значним спадом у 2013-2014 рр. та підвищенням в 2015-2016 рр.

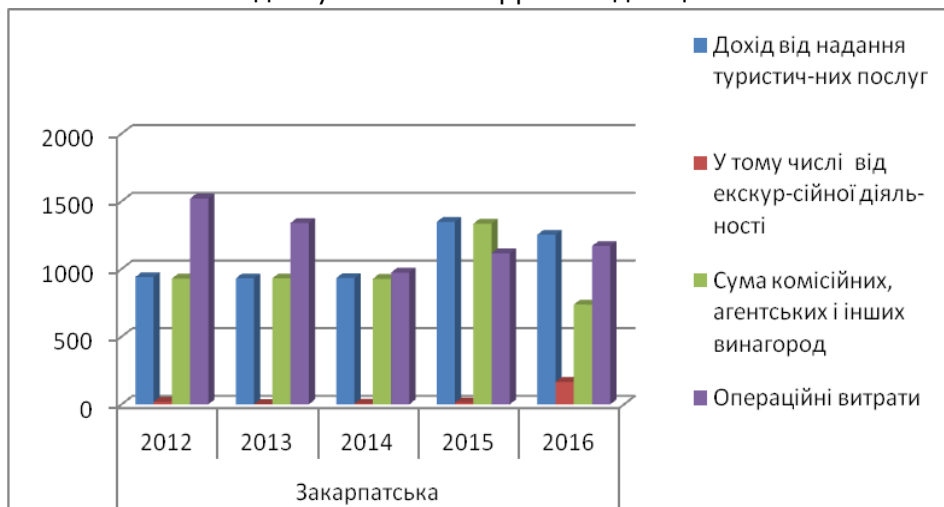

Рис. 5. Показники діяльності турагентств Закарпатської області за 2012-2016 роки

Як бачимо з рисунку 5, показники діяльності туристичних агенцій Закарпатської області характеризувалися значним спадом в 2012-2014 рр. та незначним підвищенням в 2015-2016 рр.

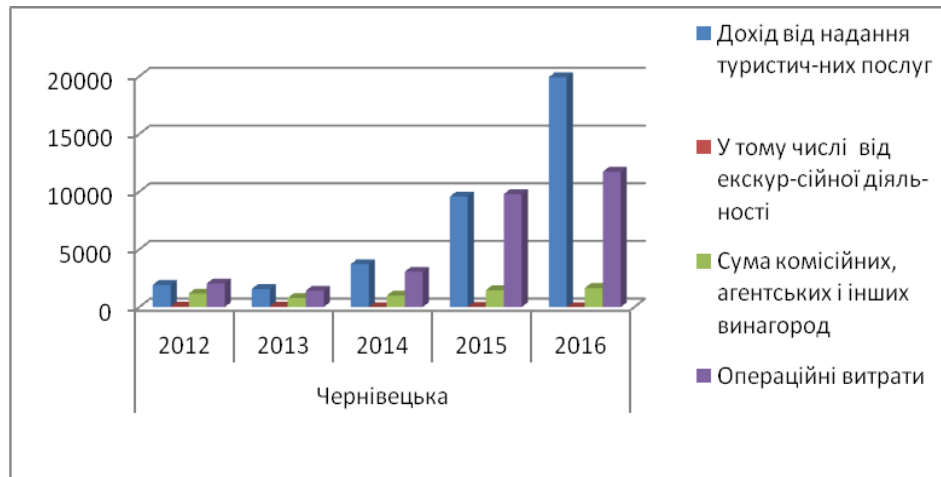

Рис. 6. Показники діяльності турагентств Чернівецької області за 2012-2016 роки

Як бачимо з рис. 6, переважно всі показники діяльності туристичних агенцій Чернівецької області характеризувалися зменшенням в 2011-2013 рр., незначним збільшенням в 2014 р., а також різким підвищенням у 2015-2016 рр.

Таким чином, найвищі показники діяльності туристичних агенцій мають Львівська та Чернівецька області, найнижчі – Тернопільська та Закарпатська. За останній рік частка доходів від надання туристичних послуг туристичними агенціями регіону становила 7,5% від аналогічного доходу по Україні. Загалом за останні кілька років спостерігаємо збільшення доходів туристичних агенцій від надання туристичних послуг.

Загальна роль Західного регіону в туристичній галузі України визначається наступними чинниками:

- значна частка санаторно-курортних закладів (близько 8% загальної кількості), в яких здійснюють лікувальну реабілітацію близько 11% всіх оздоровлених в Україні; середній показник використання місць у цих закладах досягає рівня 31–55%;
- значна частка об'єктів готельного типу (близько 10% від загалу), які приймають близько 8% всіх туристів, що обслуговуються у країні; однак показник використання готельної бази доволі низький (19–22%);
- достатня кількість туроператорів і туристичних агенцій: 11,7% туристичних агенцій від загальнодержавної кількості; дохід від надання туристичних послуг туристичними агенціями становить 7,5% від загальнодержавного.

Для подальшого стимулювання розвитку туризму необхідна чітка, ефективна стратегія розвитку. На жаль, всі українські програмні документи, що діяли впродовж останніх кількадесять років (Державна програма розвитку туризму на 2002–2012 роки, Програма розбудови туристичної інфраструктури за напрямками національної мережі міжнародних транспортних коридорів та основних транспортних магістралей у 2004–2010 рр., Стратегія розвитку туризму і курортів України), були більш декларативного характеру ніж прикладного. На наш погляд, це обумовлено недостатньою науковою обґрунтованістю пріоритетів і напрямів розвитку туризму, але першим і найвагомим чинником є відсутність належного фінансування. У 2017 р. були прийняті Стратегія розвитку туризму та курортів на період до 2026 р. [8], і План заходів щодо реалізації Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 р. [9]. Кожна з областей прийняли обласні програми, зокрема:

Львівська область – Програму розвитку туризму, курортів і рекреації у Львівській області

на 2018 – 2020 рр. [10];

Івано-Франківська область – Комплексну регіональну цільову програму розвитку туризму в області на 2016-2020 рр. [11];

Закарпатська область – Програму розвитку туризму та курортів Закарпатської області 2016-2020 рр. [12];

Тернопільська область – Програму розвитку туризму в Тернопільському районі на 2016-2020 рр. [13];

Чернівецька область – Програму розвитку туризму в Чернівецькій області на 2016-2020 рр. [14].

Здійснивши ґрунтовний аналіз усіх зазначених вище програм розвитку туризму та взявши до уваги проаналізовану вище статистику (найкращі показники мають Львівська та Чернівецька області), можемо зробити висновок про те, що саме ці дві області мають найвдаліші стратегії розвитку туризму.

Незважаючи на позитивні передумови розвитку туризму у Західному регіоні України, невирішеною залишається низка проблем:

- незадовільна законодавча база та більш теоретичний характер існуючих стратегічних документів розвитку туристичного бізнесу,
- незадовільний стан туристичних об'єктів;
- незадовільний стан доріг та відсутність під'їздів до багатьох туристичних об'єктів;
- недостатність інформаційно-маркетингового забезпечення просування туристичних та інвестиційних можливостей у сфері туризму та рекреації регіону.

Основними пріоритетами та стратегічними напрямками розвитку в областях та загалом у Західному регіоні в контексті зазначених вище проблем повинні стати:

- реорганізація апарату державного управління методом децентралізації та делегування частини повноважень;
- удосконалення нормативно-правового законодавства, спрощення візових формальностей, пільгове оподаткування об'єктів туристичного бізнесу;
- створення сприятливого інвестиційного клімату на основі стабілізації і „пом'якшення” податкової системи; впровадження ефективних механізмів податкового стимулювання;
- створення системи контролю якості туристичних послуг шляхом створення туристичної поліції;
- раціональне використання та зберігання ресурсного потенціалу з урахуванням світового досвіду. Зокрема, доцільно створити Агентство охорони туристичних ресурсів, яке, своєю чергою, координуватиме діяльність підпорядкованих йому агентств регіональної охорони туристичних ресурсів;
- збільшення державного фінансування за двома основними напрямками: залучення туристів (рекламно-інформаційна діяльність, зокрема участь у міжнародних виставках, створення інформаційних центрів у різних країнах світу); приведення національних стандартів у відповідність до міжнародних;
- забезпечення створення безпечних умов подорожі, особистої безпеки туристів, покращення якості системи медичного страхування, технічної та правової допомоги.

Висновки. Отже, Західний регіон України відіграє важливу роль в розвитку туристичного бізнесу нашої країни. Формування величезних туристичних потоків, велика кількість туристично-рекреаційних ресурсів, розвинена туристична інфраструктура та, як наслідок, одні з найбільших прибутків від туристичної галузі – ось неповний перелік того, завдяки чому Західний регіон займає лідируючі позиції на ринку туристичних послуг України. Попри ці позитивні тенденції, необхідно втілити стратегічні напрями розвитку туристичної галузі, що наведені вище. Для забезпечення формування сучасної стратегії просування туристичного продукту на внутрішньому та міжнародному ринках необхідно вдосконалити

існуючу законодавчу базу та створити ефективний механізм її реалізації; забезпечити розвиток і впровадження фінансово-економічних механізмів сталого розвитку туризму як пріоритетного напрямку; створити скоординовану висококваліфіковану та грамотну систему дій з виведення туристичного продукту України на світовий ринок, яка давала б відчутні результати.

Список використаних джерел:

1. Пуцентейло П. Р. Економіка і організація туристично-готельного підприємництва. Навчальний посібник / П. Р. Пуцентейло. – К.: Центр учбової літератури, 2007.
2. Туристична діяльність в Україні у 2011 році. Статистичний бюлетень. – К. : Державний комітет статистики України, 2012.
3. Туристична діяльність в Україні у 2012 році. Статистичний бюлетень. – К. : Державний комітет статистики України, 2013.
4. Туристична діяльність в Україні у 2013 році. Статистичний бюлетень. – К. : Державний комітет статистики України, 2014.
5. Туристична діяльність в Україні у 2014 році. Статистичний бюлетень. – К. : Державний комітет статистики України, 2015.
6. Туристична діяльність в Україні у 2015 році. Статистичний бюлетень. – К. : Державний комітет статистики України, 2016.
7. Туристична діяльність в Україні у 2016 році. Статистичний бюлетень. – К. : Державний комітет статистики України, 2017.
8. Стратегія розвитку туризму та курортів на період до 2026 року : Постанова Кабінету Міністрів України від 16 березня 2017 р. № 168-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/249826501>
9. Про затвердження Плану заходів щодо реалізації Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року у 2017 році : Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 30.06.2017 № 958 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=1850866b-0091-47e6a7c5c7b4b7915c0c&title=NakazMinisterstvaEkonomichnogoRozvitkuITorgivliUkrainiVid30-06-2017-958-proZatverdzhenniaPlanuZakhodivSchodoRealizatsiiStrategiiRozvitkuTurizmuTaKurortivNaPeriodDo2026-RokuU2017-Rotsi>
10. Програма розвитку туризму, курортів і рекреації у Львівській області на 2018 – 2020 рр. № 558 від 05.12.2017 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.oblrada.lviv.ua/news.php?news/2680/group/17>
11. Комплексна регіональна цільова програма розвитку туризму в Івано-Франківській області на 2016-2020 рр. від 16.10.2015 р. № 1820-39/2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mvk.if.ua/mvkprog/38534>
12. Про Програму розвитку туризму і курортів у Закарпатській області на 2016-2020 рр. від 22.12.2015 р. №95 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://document.ua/pro-programu-rozvitku-turizmu-i-kurortiv-u-zakarpatskii-obla-doc260515.html>
13. Програма розвитку туризму в Тернопільському районі на 2016-2020 рр. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://trrada.te.ua/1250>
14. Програма розвитку туризму в Чернівецькій області на 2016-2020 рр. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://oblrada.cv.ua/document/list/2798/>

Sophia Bilous, PhD,

Julia Masyuk, PhD,

Olga Bilanyuk,

Lviv National Ivan Franko University,

Lviv

THE CURRENT STATE AND STRATEGIC GUIDELINES FOR TOURISM BUSINESS OF THE WESTERN REGION OF UKRAINE

Summary

The article analyzes the dynamics of tourism business development in Lviv, Chernivtsi, Ivano-Frankivsk, Ternopil and Transcarpathian regions. The authors summed up that the highest figures are in Lviv and Chernivtsi regions and an effective development strategy is needed to further stimulate the development of tourism. The article outlines the essence of the legislative framework that regulates the strategic development of tourism business in Ukraine as a whole, as well as separately in western region. Relevant ways are proposed by the authors to improve the strategic development of tourism, namely: to improve the existing legislative framework, to ensure the development and implementation of financial and economic mechanisms of sustainable development of tourism as a priority direction; to create a coordinated highly skilled and competent system of actions for the withdrawal of tourism product of Ukraine into the world market, which would produce tangible results.

Keywords: tourist flows, tourist resources, tourism business, development strategy, tourism strategy.

References:

1. Puststenylo, P.R. (2007). *Ekonomika i orhanizatsiia turystychno-hotelnoho pidpriemnytstva* [Economy and organization of tourism and hotel business], Kyiv.
2. Statistics Committee of Ukraine (2012). Tourist activity in Ukraine in 2011, Statistical bulletin, Kyiv (in Ukr.).
3. Statistics Committee of Ukraine (2013). Tourist activity in Ukraine in 2012, Statistical bulletin, Kyiv (in Ukr.).
4. Statistics Committee of Ukraine (2014). Tourist activity in Ukraine in 2013, Statistical bulletin, Kyiv (in Ukr.).
5. Statistics Committee of Ukraine (2015). Tourist activity in Ukraine in 2014, Statistical bulletin, Kyiv (in Ukr.).
6. Statistics Committee of Ukraine (2016). Tourist activity in Ukraine in 2015, Statistical bulletin, Kyiv (in Ukr.).
7. Statistics Committee of Ukraine (2017). Tourist activity in Ukraine in 2016, Statistical bulletin, Kyiv (in Ukr.).
8. Cabinet of Ministers of Ukraine (2017). Strategy for tourism development and resorts for the period up to 2026. Available at: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/249826501> (Accessed March 16, 2017) (in Ukr.).
9. Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine (2017). On approval of the Action Plan for the implementation of the Tourism Development and Resorts Strategy for the period up to 2026. Available at: <http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=1850866b-0091-47e6a7c5c7b4b7915c0c&title=NakazMinisterstvaEkonomichnogoRozvitkuITorgivliUkrainiVid30-06-2017-958-proZatverdzhenniaPlanuZakhodivSchodoRealizatsiiStrategiiRozvitkuTurizmuTaKurortivNaPeriodDo2026-RokuU2017-Rotsi> (Accessed 30.06.2017) (in Ukr.).
10. Program of development of tourism, resorts and recreation in the Lviv region for 2018-2020 years (2017). Available at: <http://www.oblrada.lviv.ua/news.php?news/2680/group/17> (Accessed 05.12.2017) (in Ukr.).
11. Comprehensive Regional Tourism Development Program in Ivano-Frankivsk Oblast for 2016-2020 (2015). Available at: <http://www.mvk.if.ua/mvkprog/38534> (Accessed 16.10.2015) (in Ukr.).
12. About the Program of development of tourism and resorts in the Transcarpathian region for 2016 – 2020 (2015). Available at: <http://document.ua/pro-programu-rozvitku-turizmu-i-kurortiv-u-zakarpatskii-obla-doc260515.html> (Accessed 22.12.2015) (in Ukr.).
13. Tourism Development Program in Ternopil region for 2016-2020 (2015). Available at: <http://trrada.te.ua/1250> (Accessed 22.12.2-15) (in Ukr.).
14. Tourism development program in Chernivtsi region for 2016-2020 (2016). Available at: <http://oblrada.cv.ua/document/list/2798/> (Accessed 15.03.2016) (in Ukr.).

УДК 330.12: 640.41

П. В. Гудзь, д.е.н., професор,
Запорізький національний технічний університет,
м. Запоріжжя

**ПОЛЬСЬКИЙ ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ У РЕГУЛЮВАННІ
РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНОГО РИНКУ РЕГІОНУ**

Анотація

Проаналізовано стан розвитку готельного ринку у Польщі та визначено особливості його становлення на сучасному етапі, пов'язані із пріоритетним розвитком готельного бізнесу у польських агломераціях та великих містах, входом на ринок відомих іноземних готельних марок і мережевих акторів, розвиток ринку франшиз у готельному бізнесі, розширення сегменту готельних інвестицій у курортні і приморські малі міста. На прикладі окремого воєводства розглянуто зміни на ринку готельних послуг за об'єктами розміщення туристів – готелями і готельними об'єктами, будинками відпочинку, агротуристичними квартирами, молодіжними притулками, пансіонатами, гостьовими будинками, мотелями, бунгало, туристськими базами, кемпінгами, ротелями, фотелями, гуртожитками. З урахуванням зарубіжного досвіду визначено напрями регулювання розвитку готельного господарства у регіонах України, які пов'язані із підготовкою місцевих кадрів у регіональних ВНЗ та сприянням їхньому держзамовленню, формуванням регіональних програм розвитку готелів і підтримкою формування готельних комплексів, насамперед для внутрішнього туриста, організаційною підтримкою створення Асоціації готельєрів у регіонах.

Ключові слова: готель, готельне господарство, готельні послуги, регіон, регулювання.

П. В. Гудзь, д.э.н., профессор,
Запорожский национальный технический университет, г. Запорожье

**ПОЛЬСКИЙ ОПЫТ ДЛЯ УКРАИНЫ В РЕГУЛИРОВАНИИ РАЗВИТИЯ ГОСТИНИЧНОГО
РЫНКА РЕГИОНА**